

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Tuba Tragica, Seu Historiæ Horroris Plenæ Dominicis Per
Annum Concionatorio ritu aptatæ, Quibus ad oculum
ostenditur, quàm acribus pœnis flagitia proscindat
scelerum Ultor Deus**

Selhamer, Christoph

Norinbergæ, Anno Gratiaë M.DC.XCIX.

Concio XLI. Dom. XVI. post Pent. Invidiaë tormentum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52721](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52721)

CONCIO XLI.

DOMINICA XVI. POST
PENTEC.

Et ipsi observabant eum. Luc. 14.

Invidiæ tormentum.

Uamdiu Christus in carne nostra mortali terram
ambulavit, lividiores zolos expertus non est, quam
scribas & pharisæos AA. Hi voces singulas ab omni
Christi profuvas accuratè librabant; hi quasi si-
gulos ejus passus juxta invidiæ regulam dimetiēban-
tur, in omnem partem providi exploratores, ut nævum inve-
nirent, quem nigro dente arroderent. Hodie fucata chari-
tate à pharisæo ad mensam opiparè instructam invitatur, cum
in finem, ut acta & voces ejus observarent, & inde occasio-
nem haurirent, ipsum tanquam falsum prophetam coram po-
pulo traducendi. Quocumque pedem tulit Christus, bene de
omnibus mereri satagebat Christus in omnes, maximè in pau-
peres ac plebeios, in morbidos & grandi lue infectos largus
beneficus. Famelicos pane cibavit & modicò saturatos do-
num remisit; acri morbò emaciatos pristino virium vigore re-
stituit; languida febris exhaustis firmam salutem restituit; fa-
tò extinctos ad vitam revocavit; unde in horas crevit populi
affluxus, Christi nomen, gloria & fama totum per orbem co-
lebrata, eò numero ac beneficiorum eumulo adaucta, ut ipse
licet inviti ac cæstro invidiæ perciti pharisæi palàm fateri co-
gerentur (1) *multa signa facit homo iste*; inde capita collibe-
rent consultaturi, quibus modis tantus populi acervus rep-
meretur; hinc voces illæ (2) *quid facimus? ecce mundus in-
tus post eum abis*; nos interim tanquam inutilis fungi homi-
jacebimus, omnium peripiema. Æmulatio hæc summarum tan-

A.
Christi
erant acer-
rini hostes
pharisæi.

(1) J. 11.

(2) Jo. 12.

dem odium peperit, quo Christum ad usque Crucem imò in
 tumulum usque acerrimè proscindebant. Lustrabant in eo
 minima quævis, verba, opera ad trutinam vocando, num quid
 fortè reperirent, unde quæ proditor, quæ dæmonum incanta-
 tor, aut quæ legis everfor proclamaretur; cum verò vitæ in-
 teger scelerisque purus de nullo posset flagitio redargui, ne
 quidem nævò, quem cribrarent, inventò, tandem inanem
 umbram infectati, ipsam Virtutem tanquam multiplici vitio
 infectam dilacerabant. Qui ex obsessis corporibus in Dei di-
 gito dæmones proscrispsit, dicebatur fœdus & commercium
 cum Belzebub contraxisse. Qui Sabbathò manuum impositi-
 one, voce aut verbulo grandes morbos absterfit, & ipsam pro-
 cul egit mortem, spargebatur Sabbathum violasse. Qui sonora
 voce palàm edixit, *dare Cesari, quæ sunt Cesari, & quæ sunt*
DEI (3) DEO, vel Cæsari tributum negasse, vel Romanos
 in Judæam evocasse credebatur. Qui nemine contemptò se
 mensæ passus est adhiberi, vini potator, vini heluo procla-
 mabatur. Qui omnium salutem seu corporum seu animorum
 promptè ac liberaliter promovit, unde tantas hominum legi-
 ones attraxit, rebellis audiebat, & populi seductor. Sic ipsi
 etiam virtuti turpe vitium affricabatur per execrabiles phari-
 saeos. Laude digna, vitio vertebantur. Salus publica velut
 rabida pestis mille diris opplebatur. *Et ipsi observabant eum.*
 Alii legunt, *& insidiabantur ei*, eum ocus neci turpissimæ tra-
 dituri, si quod morte dignum facinus ex virtutibus erui pos-
 set. At quæ causâ fuit tantæ infectationis? sic quærit ipse
 S. Pater Basilus Magnus his verbis: (4) *Cur Christus tantis est*
insidiis petitus? quam posuit quæstionem, etiam enodat pau-
 cis aitque, *ob magna illius prodigia* tot nempe insidias passus
 est Christus. Quæratulr ulterius ex S. Patre, quænam illa sint
 prodigia? promptus reponet: *salus supplicum ac miserorum:*
pascebantur esurientes, & qui pascebat oppugnabatur: re-
viviscebant mortui, & author vita invidiam sustinebat: de-
mones fugabantur, & quia eis imperabat, insidiis petebatur:
leprosi curabantur, claudi ambulabant, surdi audiebant, &
aliis, qui hac beneficia conferebat, fugabatur. Hæc Basil. En
 quantam malorum iliadem pariat avernalis livor. Livor iste

A.
 Deficiente
 vitio,
 etiam vir-
 tu em ve-
 lut vitio
 affectam
 lividis
 dentibus
 dilacera-
 bant.

(3) Matth.
 22.

(4) S. Ba-
 sil. in ep.
 Joan.

C.
 Beneficen-
 tia in o-
 mnes tan-
 tum ei
 odium
 peperit

(5) S. Greg.
Naz. Orat.

4.

in enorme odium excrevit, quod se aliter nec placari nec
piri permisit, quam sanguinis profluviò. Ita sensit scripturæ
Greg. (5) Naz. ex populi multitudine ac frequentia signorum
editio & miracula, quæ homines ethnicos ad Evangelium tra-
hebant, extiterunt; ex his porò nata est invidia, ex in-
vidia odium, ex odio insidia, ex insidiis proditio, ex proditio
Crux. Deum bonum! si tam enormes insidias Christo struxit
ferox invidia, quantas homini fruet. Ducatur à majori ad
minus recta linea, & jure omnes grassantem invidiam hose-
bimus. Cogor invidorum gratiâ, quibus omnes orbis angeli
sunt oppleti, livoris & invidiæ stygiam indolem arctius in-
ctari; fortassis aliqui ex tot malorum inde prognascentium el-
vie, tot pravis desideriiis, & animi liventis efferis passionibus
fortem ac validum nuntium remittent, quod sanè Boni Cat-
tes maturè felicitent.

(6) S.

Thom. 2. 2.
q. 36.

D.

Explicatur
invidiæ
natura.

Juxta S. Thomæ (6) Angelicam doctrinam invidia proprie
sumpta nihil aliud est, quàm *tristitia de alieno bono, in quo
tum excellentia propria diminutum est*. Est ex genere ho-
peccatum mortale, si hæc duæ conditiones invidiam circumstant.
Prima est, si pravus adsit voluntatis consensus, ut alteri suam
fortunam, suam virtutem aut scientiam invidias; inde contra
ipsum latens odium capessas, quasi per ipsius fortunam vir-
tem aut scientiam tua caperet decrementum, is aded tuâ gra-
tiâ suis gratiis destituatur. Secunda est, si bonum
quod per invidiam iræ mixtam vel odio junctam impetit
sit grave bonum, v. g. magna dignitas alterius: virtuti equi-
commensura, ars peculiaris magno sudore acquisita, in-
strua eloquentia grandibus studiis obtenta, magnatum gratia
non pecuniis, sed virtutibus & scientiis conciliata, imò etiam
parca & abstinentis sobrietas, candida & verè germana sincer-
tas, studium orationis, bibonum & lusorum prudens fugi-
vita continens ac Divinis Legibus exactè conformis &c. quæ
omnia invidum homuncionem sæpè multò fortius exacerbant
quàm secularis fortuna. Sic ergò subinde alteri etiam Deus
invidetur, & fervens Dei Cultus, Dei Gratia; ut sic, quia lu-
cris infesta est invidia, plerumque etiam mortalis peccati na-
turam

turam repræsentat. Aliàs si leve objectum attingat, leve erit peccatum. Ceterum debet hic loci invidia ritè ab æmulationis spiritu distingui. Hæc æmulatio non procedit ex odio si-
 aut invidia; tristatur quidem de alterius bono æmulator, non tamen quod alteri suam invideat fortunam, scientiam, virtutem, aut gratiam &c. sed quod tale bonum etiam sibi ardentibus votis exoptet, quod tamen hætenus necdum potuit adipisci. Talis æmulatio laudabilis est, excitat in nobis flagrans desiderium, paribus gratiis maximè sacris potiendi, quibus Deo ac hominibus fiant gratiosi. Hac æmulatione pueri & puellæ domi & in scholis provocantur, ut parem industriam, pietatem majoribus suis exhibeant, quâ se ille & ille tantò fecit præmiò, tantò fecit encomio & gloria dignum. Hic loci rectè pro majoribus sublelliis ratione doctrinæ vocum & callami arduis velitationibus dimicatur. Qui sapiunt & bono publico ritè præsidet ampliando, has æmulationes inter scholares præmiis & elogiis insigniter fovet, & semper ardentius inflammant. Docuit hoc ipsum piæ æmulationis genus Lætam suam S. P. (7) Hieronymus his verbis: *da facias puella, quibus cum discat, & quibus invideat, quarum laude percussa amplius ad discendum accendatur.* Hæc æmulatio nihil in se mali continet, nisi rancor & odium accedat formale, ut supra dictum, aut veri nominis invidia. Studio à parentibus inter liberos, totis viribus à ludimagistris inter discipulos alitur & conservatur, accenditur & extimulatur. De hoc æmulationis spiritu nemo loquitur; maneat ille suo in pretio & cultu juventuti educandæ summè necessarius. Nostri sermonis objectum est peccaminosus livor, execrabilis invidia. Potest etiam tristitia concipi de alterius fortuna ex pura & illimi charitate, ex justitiæ zelo, sine ullo invidiæ peccato, ut si quis tristet de alterius sanitate, eò quod illam insana bibendi bestialitate ita mutilet, disperdat, destruat & excindat, atque insuper adhuc alios ad pares hauustus & perennem sanitatis jacturam perfidè ac barbarè inducat; dolet itaque, quia sanitas gravis est occasio graviter peccandi, & alios in idem grave peccatum devolvendi. Ut sic invidia non est, sed pius, sed justus zelus & terrore laudabilis. Videas porrò ad Urnam

D d d z

sedere

E.
 Distingui
 debet ab
 æmulationis
 Spiritu,
 qui laudabilis
 est.

(7) Hier.
 Ep. ad Lætam.

F.
Licitum
est pravis
& summè
noxii
peccatori-
bus piam
& prope-
ram mor-
tem preca-
ri, sine in-
vidia.

federe iniquos iudices, unguentarios prætores, scribas phariseos suis dignitatibus indignos lurcones, unde perpetim audias sub cultro vociferantem iustitiam, innocentiam, virtutem &c. Videas porrò hæreticos tot animarum impios seductores, tam diu vitam prorogare; videas tyrannos in obvios ferocissimè latrocinantes, Deo etiam dicatis per immane sacrilegium abutentes Thyettas, sacrorum expilatores Attilas, inauditæ crudelitatis bustuarios, agrorum templorumque sævisimos vastatores &c. impunè grassari, sacrilegia sacrilegiis accumulare, omnia iusque deque vertere ac depopulari &c. hæc inquam si videas, si audias, jure inde dolorem ac tristitiam concipias, homines tam iniquos, tam bibosos, tam scandalosos, tam fidei & veritati infestos, tam enormis truculentia latrones, tam impios iustitiæ ac pietatis vespillones per totum hunc spectabilem mundum dominari, tot piorum innocuis capitibus inambulare, potestate sua & officio clavium tam horridè abuti in suam & mille aliorum perniciem, utinam non æternam &c. huic hominum pravorum generi, his inquam pravis iudiciis & hæreticis, his trucibus tyrannis & latronibus iusto ex rebus optima cum conscientia felix iter in sanctam æternitatem, prosperam, maturam atque unà piam mortem precari possumus, & sic mille alii in vita serventur, si non temporanea, saltem æterna, boni omnis in cœlis affluente vita, quâ fortè cum seculari poterant exspoliari. De his omnibus hæcenus enumeratis, licet aliquam invidiæ speciem præferant, sermo nobis non est; ea tamen paucis allegare debui, ut rudiores bonum à malo rectius nōrint discriminare. *Sapientibus & insipientibus debitor sum* (8) inquit Paulus, & cujus rei debitor est sanctæ veritatis ritè ad oculum explanandæ, ne cum falsitate confundatur.

(8) Rom.
1.

Veri nominis invidia superius descripta, rectè dicitur *mortiferum scelus*, quia partim invidum, partim illum, quem petit invidia, in ærumnas, sæpè ipsam etiam in mortem crudele cogitat & præcipitare Invidum suimetipius carnificem agere, probatur in Echon. Tub. post 4. Dom. pascha. Suis fili- culter est invidus, quò seipsum emaciat, excoriat. Vespere illo est. Solem odit, & alterius lumen execratur, umbris inerrans &c.

& noctibus. Nunquam illi benè est, nisi alteri fuerit malè. Bono dolet alieno, suus adèd sibi livor proprius carnifex efficitur. Paulus (9) hos homines dixit *homines invidia plenos & homicidio*, sibi nempe & aliis vitam impiè truncando. De hoc vitio rectè etiam dixit (10) Bern. *ubi invidia est, ibi mors est; nec potes simul invidere & vivere.* Invidia ima pectoris depascitur & vitam abrodit humanam, ut rubigo ferrum; quod ipsum bellè descripsit (11) Poëta, cum vivis metri coloribus invidiâ obiectum hominem depingeret:

*Pallor in ore sedet, macies in corpore toto;
Nunquam recta acies; livent rubigine dentes;
Pectora felle virent; lingua est suffusa venenò;
Risus abest, nisi quem visi fecere dolores;
Nec fruitur somnò vigilantibus excita curis;
Sed videt ingratos, intabescitque videndo
Successus hominum, carpitque & carpitur unà,
Suppliciumque suum est &c.*

Porro vitium hoc *invidia* verè diabolicum est vitium, quæ primas eunas suas diabolo debet Sapientiâ (12) teste: *invidia diaboli mors introivit in orbem terrarum.* Hâc penitus sublatâ, fortassis immortalitate sua tota hæc mortalitas gauderet. Alia scelera habent saltem modicum aliquod lucrum, aut leve aliquod & umbratile oblectamentum, invidia verò nec lucrum habet, nec gaudium, sed potius dolores & immanes cruciatus. Superbia punctum aliquod honoris affectis suis communicat; avaritia opes opibus coacervat; gula, crapula & ebrietas fauces & palatum titillat, & ventrem explet; libido impudicæ carni bestialè voluptatulam dispensat; irato placet & sapit vindicta; sola invidia omni emolumentò vacua est, seque ipsam mactat, conficit & absūmit, solis aliorum ærumnis sine ullo proprio commodo dives & opulenta, quod hodie solis dæmonibus proprium est, qui nostra ex pernicie nonnisi duplices pœnas hauriunt; gaudent proinde nostro hominum malo & interitu ex mera malitia, licet inde dolor illorum & cru-

G.
Vera invidia mortiferum scelus est.
(9) Rom.
I.
(10) S.
Bern. ep. 7.
(11) Ovid.
2. Met.

H.
Scelus verè diabolicum.
(12) Sap. 2.

cruciatus augeatur. Hæc causa fuit, cur tancooperè in hoc hominum genus Chryl. (13) detonaret: *invidia pestiferum malum hominem in diabolicam ditionem, & in immansissimum demonem convertit.*

Adhæc præsens vitium rectè dixeris sanguinolentum, sanguifugium scelus. Ita Basilus (14) exclamat: *fugiamus invidiam homicidii matrem.* Patet id abundè in pio Abele per invidum fratrem mactato; in ipso Christo per pharisæorum infatiabilem invidiam neci dato; in S. Stephano ex invidia Seniorum, quod illius sapientiæ non possent resistere, lapidum torrente obruto & acta (15) referunt Apostolica. Imò ut Chryl. (16) animadvertit, creditur invidus deterior esse ab altero, latrocinii infami sicario, & templorum sacrilego expilatore. Nemo assertura stupeat, meum, ut dixi, non est, sed habet Authorem græcum Patrem, & Sanctam nempe Joannem

(15) Act. 6. Chryl. Sc. 41. in Matth. (14) S. Basil. hom. de invid. (16) S. Chryl. hom. 7. in Rom. Chryl. cujus hæc sunt formalia: *qui invidia visio laboraverit, & adultero, & scortatore, & sacrilego pradone iniquior est.* Sed & ratio mirabilis asserti hujus audiatur: *ex his scilicet ab qui in Sacris litteris salvati sunt, ex invidis vix unus, qui ordinariè omnes invidi deorsum ruunt in exitiale barathrum,*

I. Scelus sanguinolentum. rarè nempe hi homines seriam ex corde integro pœnitentiam agunt, rarè omne prorsus odium & rancorem invidiæ affectant è præcordiis proscribunt. David adulter erat, latro in cruce pluribus homicidiis infectus, uterque tamen in gratiam DEO receptus est & in gloriam; Saul contra, Cain, & Esau suorum livore, sua in invidia obbrutuerunt, ut adeò his hominibus justimeri debeat mors temporanea & mors simul ævterna.

K. Scelus omni scelere deteriorius. Interim quid hodie communius, quid usitatus, quid trivialius est quàm invidia? quis quæso scelus hoc suis pro meritè apprehendit? nunquid toto grassatur in orbe? & nemo illi tanquam capitale scelus seriò fugit aut efficaciter proscribitur? Ait quidem vulgare diverbium; *invidia in oculis progignitur, in cœnobiis alitur, fovetur & educatur, in Xenodochiis nutritur;* At resurgit ocius, ac totum orbem pererrat. *Dic quibus in terris, & eris mihi magnus Apollo, dic quo in terrarum angulo, quo sub tecto nullus livor nulla invidia grassatur, aut clanculò in alterius damnum delitescat.* De Aul. 63

L. Interim ubique grassatur.

cis jam pridem enuntiavit Sapiens (17) *hic alius alium occi-* (17) Sap.
dit. Hic perpetim cani audias : hodie mihi cras tibi. Ex- 14.
 pectus loquatur Belisarius, qui in Aula Cæsaris Justiniani solus
 dicere potuit : *nos poma natamus* ; at ecce quàm subito aleam
 vertit invidia ! hac instigante tandem oculis excidit & omni-
 bus fortunæ bonis, ex arduo summæ dignitatis throno, ad in-
 firmam eamque miserimam mendicabuli fortem detrusus. En
 ut sitem corrogat miser cœcio ! *Viator da obolum Bellisario,*
quem Virtus extulit, invidia excœcavit ! hos Iulus adhuc ho-
 die ubivis locorum livor ludit & invidia. *Tolluntur in altum*
virtutis ac Scientiæ beneficiò, ut lapsu graviore ruant invidi-
æ stimulo. Romam vocat Hieron. (18) *invidiosam & ma-*
litiâ civitatem. Romam nomine suo nuncupavit, & alias 18. S. Hier.
 omnes intellexit. Monstretur locus, vicus, oppidum, pa- ep. ad
 gus, civitas, asceterium, ubi nulla unquam invidia stabu- Marcell.
 leatur. Figulus figulum odit, faber fabrum, hospes hospite-
 rem, advocatus advocatum, procurator procuratorem, me-
 dicus medicum, magister magistrum, vicinus vicinum, &
 alterius lucrum suum singuli damnatum esse interpretantur ; hinc
 alterius opera invidus vituperat, & pravis artibus alterum
 non tantum impedit, sed frequenter etiam fascinat & incan-
 tat. *Literatus est,* inquit (19) Bernardus, *odit socium.* In- (19) S.
 vidia naribus perspicilla accommodat, quibus aliorum acta Bern. de
 extenduntur ; ita pati debent omni literaturâ conspicui Cato- mundi
 nus, ut in ipsos putidi oris fœtentem vomitum exonerent ru- fallac.
 des asini & archipodiales idiotæ, qui ne quidem obiter totâ
 vitâ suâ comprehendunt ; quod illi sunt obliti. Ah quot vel
 hodie insignes libri & cedrò dignissima scripta suis archivis
 velut tetro carcere jacent abdita, nunquam in lucem emeritura ?
 cur ? elaboravit ea miles tantum gregarius, simplex Casista ; pro-
 deant hæc scripta in publicam lucem ? grandis nota veteranis Do-
 ctoribus accresceret, quia omnes pileati uno in mortario contusi
 simplicioribus trosculis multò antè herbam porrigerent, quàm si-
 miles lineas calamis exararent ; prodeant alia publicam in lucem,
 & inter publicos plausus vernantes gloriæ lauros suis pro meritis
 reportent vel patentibus libris, vel splendidis thesauri foliis com-
 missa erunt ociosus, qui hæc & illa nigris dentibus arrodant, eaque
 E e e fine

18. S. Hier.
ep. ad
Marcell.

(19) S.
Bern. de
mundi
fallac.

(10) Ful-
gos. l. 9.

sine fronte, sine pudore, sine ulla ratione, scetenti lotio palam aspersionem. Cur? nōrunt apprimē, quā domi suā ipsi sic cum lupellex: cacant verba, cum vel altera periodus in Latino formanda. Hæret aqua, cum negatur maxima; horrent adeo publicum, ne idem incurrant fatum, quod Diodorus Cronus philosophia Professor legitur (20) extinctus Fulgoso teste. Egit ille publicæ dissertationis præsidem oppidō infaustum, cum enim à Collega facili mergeretur philosophicō, tam valido rubore suffundi cepit, ut coram Auditoribus suis humi rueret funus, & tragica conclusio totam disceptationem coronaret; id ergo, quod præ animi debilitate suo jure subterfugiunt, etiam suo invident vicino; hinc illa lacrimæ & obtusæ mentis informes ructus &c. Sic livor & invidia passim hodie rudibus Aristarchis dominatur. *Astutus est in negotiis*, pergit Bernardus, *& in secularibus causis? nullum sibi simile dari vult lividus. Pecuniosus est? ut primum discesse videtur alterum, cruciatur. Fortis est aut formosus? cor ei durum est: rotundum, inquietum*, quia videt se his donis destitutum, quibus eminet alter. Musicus est? alius ipsō melior jam crepita culis accensibitur, quibus per majorem Dominicam Passionis tumultuaria Matutina concluduntur. Verbō: volunt esse soli soles invidi, ut soli luceant sicut fungus in laterna. Soli volunt omnes libros absumpsisse habebes, amusi; soli volunt omnem politiam captasse inurbani; soli volunt omnia jura sui juris fecisse, omnia judicia judicasse, omnes controversias tractasse, licet sibi passim occini audiant tritum lud & triviale: *in codice didicisti modicè. In Novellis rudior es, in asellis. In Digestis parum potestis &c. & tamen Doctor es*. Egit nemp ubivis locorum pedē suum invidia, doctos inter & abocedarios tirones, pios inter & impios, divites inter & mendaces, sumos inter & infimæ fœcis homulos, sacros inter & profanos. Nihil ex dictis resorbeo. Atrox invidia etiam templa irruit, & in Deo dicatas ædes depopulatur, Aris ipsi infesta. Sic pridem queri auditus est Aureus Orator Chrysol. prout vita loquitur: *quantavis est invidia! cadit etiam in viros Ecclesiasticos, in viros perfectos*, seu quod idem fuerit, in viros perfectionis studium professos; nihil enim inter homines terreat perfectum est, nihil enim ex parte beatum est; sufficit, eō totis viribus Deo juratos entibus, ut illuc in humanis nunquam pertingant, juxta illud Sap. (2) 17. *in oculum*

M.
Etiam in
Sicarium
reputatur.

(2) Prov.
6.

culum: *septies in die cadit justus*. In quæ verba sic Greg. (22) paraphrizat: *justorum casus status eorum est, quia subinde cadere permittuntur, ut fortius possint stare; permittuntur in malis ruere, ne summa virtutum dona per elationem amittant. Hi etsi quandoque verba Domini non adimplent, à Domino longius non recedunt, qui ad tempus relinquuntur, ut in aeternum teneantur, & in modico desipiunt, sed mox iterum resipiscunt.* Hæc Greg. Notavit inde jam suo tempore Chryl. invidia quoq; in ipsos muris claudos Ascetas irruisse, & medio in Sacrario binis maximè capitibus insultasse, Verbi Divini Præconibus & conscientiarum Reëtoribus Sacris, cum fusus auditorium & largiorem affluxum hi nacti sunt præ illis. Utriusq; invidiæ huj9 hanc in horam, præ dolor, exempla prostant innumera. Colliduntur pulpita & Sacra tribunalia, cum illa videas deferi, hæc ardentius frequentari. Mutet poenitens justis excusis suum conscientiaæ arbitrum? facile accidet, dico, facile accidet, quia scio accidisse, ut in ultimo articulo ad poenitentem vocatus, ope sua moribundum destituat. Prò dedecus & immane probrum! sicine in ipsam articulum, ex quo tota pendet æternitas, repat livor? hic potius summa libertas poenitentibus patefcac. Sunt sæpè uno in cœnobio tres, quatuor expositi ad fratrum confessiones excipiendas, quibus liberum sit hunc vel illum adire; & secularibus vitio detur, si alibi locorum animos expient? e hodie saniora fratres mei! hic zelus est, sed non secundum scientiam (23) *gravis dignus par vad, Seripho*, quibus insulis reos olim mactabant Romani. Offendunt hi animorum iudices, (quos rectius dixerim lamiones) se summo in gradu invidia laborare, vel nescio quid turci sacris è tribunalibus aucupari, hoc ipso se indignos prædicant, qui iudicis personam sustineant, aut Sacris admoveantur, prout nuper primùm differuimus, & proximè iterum differemus. Confessarius alterum sit mare; mare sinu suo excipit gratanter omnes fluvios, atq; iterum omnes à se dimittit sine ullius dispendio. Veri nominis Confessarius nullum poenitentem sibi uni alligat insolubili gordio, sed totale arbitrium suæ libertati relinquit, ne sacrilegia sacrilegiis accumulentur, quæ sanè his animorum torturis enormi numero excrescunt. Ubiubi tandem confessio fiat, quid ad te? modò ritè fiat, integrè ac perfectè. Multò minùs salàm gloriatur veri nominis Confessarius, se sua sub cura hos & hos grandes,

Ecc 2

has

has & has damas fovere. Mihi satis est hoc motivum, ut colonis aliò transferam, & hujus farinæ thraſoni validos calces illidam, G. vò judiciò majorum. Hoc judicium ſacrorum genus ut plurimum invidiã liveſcit. Occurrit mihi hic loci, quod contra hæc gloria animalia palàm dicere memini Præſidem Marianum Henricum Moſer p.m. impigrum Societatis operarium: hi gloriabundi bambaliones (verba recito dicti Præſidis hæc & alia palàm Ingolladii declamantis meo tempore) ſellæ patroclianæ ſeu turpi latrinæ optimo jure aſſimilentur; gloriatur hæc ſella dicatque: hos & hos hospites habui hodie &c. ſordes ſuas meum in ſinum etiam ille deſi- cecit & illa &c. id fanè præſtabit ſella, quod gloriando præſtat bambalio; imò coram Deo & Angelis Dei, prout certum eſt ex hilberiiis, longè horridiùs foetet anima uno libidinis motu infecta, quam plures ſimul latrinæ, plura ſimul ſterquilinia unum in cumulum congeſta.

Paucis ut dicam omnia. Sicut olim in paradifum invidia inrepsit, & ibi protoparentes noſtros ſuis cum poſteris peſſumedit, ſicut Cain contra germanum Abel, Eſau contra Jacob, perſona fratres contra Joſeph, Judæos & phariſæos contra Chriſtum irritavit, ita hunc in diem amicos contra amicos, vicinos contra vicinos, fratres contra fratres excitat, exſtimulat, provocat, irritat. Hic nullus ita clauſus, ita ſacer, ita firmiter obſeptus eſt, quem non irrumpat, & proſcindat. Firmantur hæcenus aſſerta per duos Florentios, quorum unus Sanctus eſt, alter impius, & in hac invidia miſerè extinctus, ut binis exemplis, iisque tragicis præter finis coronetur.

Euty chius & Florentius eremicolæ multis annis piè ſimul in eremo convixerant Greg. (24) teſte & (25) Diſcipulo. Ut vero vicini monaſterii Rector mortem oppetiit, Euty chius à fratribus congregatis in Rectorem unitis vocibus electus, eremò ceſſit; ita ſolus eam incoluit Florentius, quem ut Deus ſolaretur, eidem inſum ſubmiſit, qui herum ſuò piè reveritùs, morem geſſit quæcumque imperanti. Ovibus paſcendis à Florentio veluti canis præſectus, oves ſtato tempore in paſcua duxit & reduxit; famã prodigii vulgata, ad hunc Florentium grandis factus eſt concursus, ut qui eorum urſis efficaci nõſſet imperium largiri. Videbant fratres quatenus Euty chio ſubjecti grandem populũ afluxum, urſiſque prodigium. &

(24) S.
Greg. l. 3.
dial. c. 15.
(25) Diſci-
puli. in M.
Brompt.
Hiſt.

invidabant, graviter Forentio indignati, quod unus ille tantis prodigiis claresceret, non ite novus ipsorum Rector Eutyechius. Crescente invidia, junctis viribus ursum aggressi fratres, pluribus plagis saucium occiderunt. Sic fidelis ursus suam obedientiam & magistri sui virtutem fatô luit truculentô stimulante invidia; at mox à tergo insequi visa est invidos urscidas Dei Summi evidens vindicta. Primo quidem leprâ percussi sunt, inde membris omnibus miserè putrescentibus, morbô absumpti sunt Herodianô. Ite porrô & alteri prodigiosam Virtutem invidete. Discant hinc justitiam moniti, neque temnere Divos, quotquot suis animi penetrabilibus invidiam fovent.

Concludo totum hunc sermonem altero cum Florentio, sed pessimo, quem fusè describit (26) Marcantius, ex S. Benedicti vita depromptum. Cum S. Benedicti præviô exemplô succensi plures adolescentens nuntium seculo remitterent, & Divo huic Patriarchæ fidem jurarent affecclæ, Presbyter quidam, cui nomen Florentio, cestrô invidiæ percitus, tot bellos juvenes in nassam trahi mortalicam, multos ab illius commercio & studio probitatis abstractere, totis viribus allaboravit; cum neq; sic quidquam proficeret, ad dolos & fraudes conversus, amicum se finxit protervus hostis, & Sancto Viro panem transmisit largô venenô piperatum. Novit ociosus Vir Dei, quid sub crusta lateret, & panem hunc suo, quem aluit, corvo dedit, eum in locum properè deportandum, ubi nec hominibus, nec feris esse posset nocumento. Vidit invidiâ excoecatus Sacerdos, irritis à se insidiis Benedictum tentari; statuit proin juvenum animos perdere, qui libentius Magistrum peremisset; eum in finem oculis tironum in horto cellis vicino procaces puellas sacrilegus nequam objecit, quæ animos spectatores eminus ad libidinem succenderent. Horruit ad immanem audaciam Vir Dei, & ne quis suorum è cella in cœnum vitiorum deflueret, locum cum suis mutare constituit. At vix solum vertit Benedictus, solarium corruit, suiq; ruinâ invidiâ obtrevit. Duo hi Florentii probus & reprobus ostendunt, quàm prona sit Nemesis Divina ad invidos acerrimè castigandos. Audiant proin omnes S. Zenonem (27) & sequantur: *sugiamus invidiam obicem pietatis, celi obstaculum, viam gehennæ, primitias panæ perpetuæ &c.* quam ab omnibus ter pium Numen avertat! Amen.

(26) Marcant. in hort. Tub. Sacerd. tr. 4. l. 3. Hist.

(27) S. Zenon Veron. Serm. de Liv.

